

UMOWY WIELOLETNIE

Podstawy prawne stosowania

Umowy wieloletnie nie stanowią odrębnego instrumentu współpracy, są wykorzystywane przy zlecaniu realizacji zadań publicznych w otwartym konkursie ofert. Samorządy, zlecając zadania publiczne, na ogół zawierają z organizacjami pozarządowymi umowy, których realizacja mieści się w roku budżetowym, co wynika z obowiązku rozliczenia środków, wynikającego z ustawy o finansach publicznych.

Opis mechanizmu

Umowa wieloletnia określa, że zadanie publiczne może być realizowane dłużej niż w ramach jednego roku budżetowego. **Różnice między standardową umową na realizację zadania publicznego w tym przypadku będą polegać na rozpisaniu realizacji zadania na okres dłuższy niż rok budżetowy, a także na uwzględnieniu w umowie sposobu finansowania realizacji zadania adekwatnego do wspomnianych wyżej wymogów ustawy o finansach publicznych. Inaczej mówiąc,** umowa powinna określać wysokość dotacji, które będą przekazane na realizację zadania w kolejnych latach budżetowych. Dotacja przyznana na określony rok budżetowy musi być rozliczona do końca tego roku, co będzie podstawą wypłacenia dotacji na rok następny.

Zastosowanie

Umowa wieloletnia stwarza możliwość realizacji zadań publicznych wymagających więcej czasu niż rok budżetowy. Przy tym z reguły realizacja zadań przez organizacje nie obejmuje pełnych 12 miesięcy, bo otwarte konkursy ofert są często ogłaszane dopiero na początku roku budżetowego.

Umowy wieloletnie są szczególnie przydatne w przypadku zadań o charakterze długofalowym, wymagających stabilności realizacji, np. prowadzenia centrów wsparcia dla organizacji pozarządowych czy świetlic dla dzieci i młodzieży. Ale umowy wieloletnie przydają się także w przypadku zadań krótkoterminowych, których realizacja rozkłada się na dwa lata budżetowe. Przykładem mogą być zadania dotyczące młodzieży w szkołach, których realizacja pokrywa się z rokiem szkolnym, a nie budżetowym.

Umowa wieloletnia zapewnia tak JST, jak i organizacji pozarządowej poczucie stabilności i bezpieczeństwa realizacji zadania. Stosowanie umów wieloletnich powoduje także, że JST nie musi co roku ogłaszać otwartego konkursu ofert, co daje wymierne oszczędności czasowe i finansowe. Samorządy dość rzadko jeszcze wykorzystują umowy wieloletnie, wynika to głównie z zapisów ustawy o finansach publicznych, które nakazują rozliczyć przyznaną dotację w roku budżetowym. Stąd w ramach umowy wieloletniej organizacja otrzymuje kolejne dotacje na kolejne lata budżetowe objęte umową i każdą dotację musi rozliczyć w danym roku budżetowym, żeby móc uzyskać kolejną dotację w następnym roku. Samorządy, które wykorzystywały to rozwiązanie, to m.in. Kraków, Gdynia, gmina Morawica, Elbląg, powiat olsztyński czy powiat oświęcimski.

Praktyczne wskazówki dotyczące wdrażania

JST, podejmując decyzję o zawarciu umowy wieloletniej na realizację zadania publicznego, powinna brać pod uwagę specyfikę tego zadania, a także możliwości potencjalnych jego realizatorów. Zastosowanie umowy wieloletniej wymaga określenia w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert okresu, na których JST chce zawrzeć umowę. Z kolei organizacje pozarządowe, ubiegające się o realizację takiego zadania, muszą mieć świadomość tego, jaki będzie sposób finansowania wykonania zadania i związane z tym wymagania. Chodzi przede wszystkim o konieczność składania za każdy rok budżetowy realizacji umowy wieloletniej sprawozdania merytorycznego i finansowego i rozliczania się z dotacji przyznanej na dany rok.

Zawieranie umów wieloletnich powinno być spójne w wieloletnią prognozą finansową tworzoną przez JST, tak aby cel wydatkowania środków w ramach umowy był zgodny z celem przewidzianym w prognozie.